

Huiselijk geweld en kindermishandeling

Omvang huiselijk geweld en kindermishandeling

- Elke 10 minuten rijdt ergens in Nederland de politie naar een incident die een melding van huiselijk geweld betreft.
- Ruim 60% van het huiselijk geweld betreft partner- of ex-partnergeweld.
- Bij huiselijk geweldincidenten is er in 58% sprake van een gezinssituatie met (veelal jonge) kinderen tot 18 jaar.
- Een op de drie moorden of doodslagen wordt veroorzaakt door huiselijk geweld en meer dan de helft van de vrouwen die worden omgebracht worden gedood door een (ex-) partner.
- Slachtoffers van kindermishandeling worden op latere leeftijd teruggezien als plegers van geweld in huiselijke kring of andere delicten.
- De maatschappelijke kosten worden geschat op vele miljarden euro's per jaar (directe kosten: o.a. medisch, verzuim van het werk en indirect, op de lange termijn: o.a. criminaliteit, depressie, verslaving, arbeidsongeschiktheid).

De afgelopen jaren zijn we er onvoldoende in geslaagd om het verschil te maken. De aard en omvang van de problemen vragen, mede gelet op de intergenerationele impact en de negatieve effecten op gezondheid en veiligheid(-gevoelens), om een intensivering van de aanpak door zorg- en veiligheidspartners die zowel landelijk als lokaal prioritering krijgt. Deze intensivering wordt lokaal/regionaal ingevuld en kan niet zonder afspraken, randvoorwaarden en ondersteuning op landelijk niveau.

Samenspel zorg- en veiligheidsdomein

De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling vraagt om een optimaal samenspel tussen opsporing, zorg, gemeenten en straf met het oog op de veiligheid van het slachtoffer en het voorkomen van recidive. Opsporing, vervolging en jeugdbescherming zijn evenals opvang, zorg- en hulpverlening onontbeerlijk voor het verminderen van risicofactoren en het realiseren van duurzame veiligheid in het gehele gezin.

Veiligheid vormt de basis voor effectieve zorg. Veiligheid voorop betekent kinderen en slachtoffers veiligstellen bij acuut gevaar, geweld stoppen en herhaling voorkomen. Daarna kan –mede op basis van informatie van de politie- worden gewerkt aan het aanpakken van de oorzaken van het geweld. Daarin spelen gemeenten, lokale maatschappelijke ondersteuning, zorgpartners en onderwijsinstellingen, wethouders een belangrijke rol.

Gemeenten zijn sinds januari 2015 primair verantwoordelijk voor de uitvoering van de hulpverlening aan gezinnen en kinderen (WMO 2015 en Jeugdwet). Hiermee hebben de gemeenten de regie op de aanpak in handen. De burgemeester draagt, met de lokale veiligheidsdriehoek, de verantwoordelijkheid voor de openbare orde en de veiligheid. Ook wanneer de veiligheid van slachtoffers in het geding is bij huiselijk geweld en kindermishandeling, de opsporing en vervolging van daders aan de orde is evenals de executie van (voorwaardelijke) straffen en de uitvoering van het toezicht op daders.

Gezamenlijke prioriteit

De voorgestane intensivering van de inzet van de politie sluit aan op de intensivering van de aanpak door gemeenten, zoals vastgelegd in het Interbestuurlijk Programma 2018-2021¹. Daarnaast sluit het

¹ www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/02/14/programmastart-interbestuurlijk-programma-ibp

aan bij het programma huiselijk geweld en kindermishandeling 2018-2021 'Geweld hoort nergens thuis'² van de ministeries van VWS en JenV en de VNG.

Programma Geweld hoort nergens thuis

De inhoudelijke ambities uit het Programmaplan Geweld hoort nergens thuis en 'dat wat werkt' moeten op regionale schaal worden geconsolideerd. Dit is immers de schaal waarop organisatie en professionals samenwerken en gemeenten hun krachten kunnen bundelen. In het programmaplan staat beschreven wat van regio's hierin verwacht wordt. Het Rijk ondersteunt deze aanpak door onder andere middelen beschikbaar te stellen voor het aanstellen van een projectleider in elke regio. en voor het uitvoeren van verscheidende pilots, onder de voorwaarde dat deze bij goede resultaten duurzaam verankerd worden. Ook biedt het programma een platform om problematiek die regio-overstijgend is te agenderen.

De intensivering van de inzet vanuit de politie zal een versterkend effect hebben op deze trajecten. Ook de politie draagt bij aan het programma door bijvoorbeeld aandacht te hebben voor optimalisering van de opsporing onder andere door te investeren in feitenonderzoek of door bijvoorbeeld met zorgpartners te bekijken hoe het huisverbod beter kan worden ingezet. De duurzame oplossingen die deze trajecten beogen moeten leiden tot een structurele ontlasting van de politie.

² www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2018/04/25/actieprogramma-geweld-hoort-nergens-thuis